

בית משפט המחוזי בנצרת

מס' בקשה: 12

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
ת"א 10-11-39287 סוויסה נ' סונול ישראל בעמ ואח'

מבקשים
1. סונול ישראל בעמ
2. סונול כנען בע"מ

נגד

משיבים
אברהם סוויסה

החלטה

1
2 לפני בקשת הנתבעות לעיון חוזר בהחלטה מיום 9/3/11 המורה על העברת התביעה לבית משפט
3 השלום, מטעמי סמכות עניינית, ובקשה לפסיקת הוצאות.
4
5 התובענה נשוא הבקשה שלפני, אשר הוגשה במקור על סך של 2,695,918 ש"ח, הוכתרה כתובענה
6 כספית, חוזית, עשיית עושר ונזיקין, ובמרכזה מזנון דרכים אותו החזיק התובע מאז שנת 1985,
7 הנמצא בתחנת דלק בצומת הכניסה לצפת.
8
9 במקביל להגשת התביעה, עתר התובע בבקשה לפטור מאגרה, ובמסגרת החלטתי מיום 18/1/11
10 נדחתה הבקשה, תוך שנקבע כי על התובע לשלם את אגרת ההליך עד ליום 20/2/11, שאם לא כן,
11 תימחק התביעה ללא כל הודעה או התרעה נוספת.
12
13 ביום 14/2/11 הגיש התובע בקשה לתיקון כתב התביעה, ובמסגרתה עתר להפחית את סכום התביעה
14 לסך של 1,195,918 ש"ח ולפטור אותו מתשלום האגרה על הסכום המופחת. במסגרת החלטתי מיום
15 20/2/11 נעתרתי לבקשה לתיקון סכום התביעה, אולם הוריתי לתובע לנמק מדוע זה לא נתונה
16 הסמכות העניינית לבית משפט השלום, לאור הפחתת סכום התביעה, כמפורט לעיל.
17
18 משהודיע התובע כי הוא עומד על הותרת התביעה לבירור בפני בית משפט זה, ולאחר ששקלתי את כל
19 השיקולים הצריכים לעניין, קבעתי במסגרת החלטתי מיום 9/3/11 כי הסמכות העניינית לדון בתביעה
20 המתוקנת נתונה לבית משפט השלום, ועל כן, הוריתי על העברת התיק לבית משפט השלום, לו
21 הסמכות העניינית לדון בתובענה.
22
23 ביום 13/3/11 הוגשה הבקשה שלפני לעיון חוזר בהחלטה מיום 9/3/11 בעניין העברת התיק לבית
24 משפט השלום בנצרת.
25
26 כאן המקום להעיר כי בשל העברת התיק לבית משפט השלום, נמנעתי מלהכריע בבקשה הנוספת
27 לפטור מאגרה (בגין התביעה המופחתת) וסברתי כי הנכון הוא כי הערכאה לה נתונה הסמכות

בית משפט המחוזי בנצרת

מס' בקשה: 12

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
ת"א 10-11-39287 סוויסה נ' סונוול ישראל בעמ ואח'

1 העניינית לדון בתובענה, תכריע גם בבקשת התובע לפטור מאגרה. יוצא אפוא כי עד כה, טרם שולמה
2 אגרת ההליך בגין התובענה הנדונה, וטרם נידונה הבקשה הנוספת לפטור מאגרה, לגופה.
3
4 לטענת הנתבעות – הן המבקשות במסגרת הבקשה שלפני – הלכת בית המשפט העליון קובעת כי בית
5 המשפט המחוזי, לו הוגשה תביעה, אינו מוסמך להעביר את התיק לבית משפט השלום, אף אם תוקן
6 כתב התביעה כך שמלכתחילה ניתן היה להגישו לבית משפט השלום. על פי הנטען, הכלל הבסיסי הוא
7 כי סמכותו של בית המשפט נקבעת לפי הסעד המבוקש בכתב התביעה, ביום הגשת התביעה. כמו כן,
8 נטען כי החריג לכלל זה, לפיו משתוקן כתב התביעה באופן שהסעד הכספי הנדרש בו חדל מלהיות
9 בגדר הסמכות העניינית של בית-משפט השלום, יעביר בית-משפט זה את הדיון בתביעה לבית-המשפט
10 המחוזי, אינו חל גם במקרה ההפוך, כבמקרה דנא.
11
12 עוד עותרות הנתבעות בבקשתן לחייב את התובע בהוצאות, בין אם תועבר התביעה לבית משפט
13 השלום ובין אם לאו, לנוכח הטרחה שנגרמה להם בעקבות בקשותיו של התובע.
14
15 לאחר ששבתי ועיינתי בהחלטתי מיום 9/3/11, במסגרתה קבעתי כי לאור תיקון כתב התביעה, נתונה
16 הסמכות העניינית לדון בתביעה המתוקנת לבית משפט השלום – נחה דעתי כי ההחלטה מוצדקת
17 ונכונה.
18
19 אכן, הלכה פסוקה מקדמת דנא היא כי הסמכות העניינית לדון בתובענה נקבעת על-פי הסעד המבוקש
20 על-ידי התובע ביום הגשת התביעה. כמו כן, ככלל, בית המשפט המחוזי אינו רשאי להעביר תובענה
21 לבית משפט השלום, לאחר שתוקן כתב התביעה, באופן שהסכום הנתבע נמצא מתחת לתקרת סכום
22 התביעות שבסמכות בית משפט השלום.
23
24 ראה לעניין זה רע"א 60/03 יעקב רובין, עו"ד נ' ירחמיאל אפלבוים, פ"ד נז(3) 475 (2003) (להלן:
25 "עניין רובין") כדלקמן:
26
27 **"... ביסוד קביעת התקרה לתביעות כספיות שהוכפפו לסמכות בית-**
28 **משפט השלום ניצבת התפיסה שלפיה תביעות בגין סכומים גבוהים יותר**
29 **ראוי שתידונה בבית-המשפט המחוזי. כיוון שכך, משהוציא בית-משפט**
30 **השלום את התובענה מגדר סמכותו בעת שהתיר לתקן את סכום**
31 **התביעה, על הדיון לעבור לבית-המשפט המחוזי. זהו הגיונה של הילכת**
32 **ספקטור [1].**
33 **ההפך אינו נכון. במקרה שבית-המשפט המחוזי מתקן כתב-תביעה**
34 **באופן שסכום התביעה פוחת אל מתחת לתקרת סמכות בית-משפט**

בית משפט המחוזי בנצרת

מס' בקשה: 12

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
ת"א 10-11-39287 סוויסה נ' סונול ישראל בעמ ואח'

1 השלום, אין מתקיים הקושי האמור עד שניתן להותיר בבית-המשפט
2 המחוזי תביעות שהסכום הנתבע בהן נמוך יותר. בשל כך העברתו של
3 תיק מבית-המשפט המחוזי לבית-משפט השלום נעדרת הצדקה
4 מהותית, והמניע האפשרי היחיד לה הוא האינטרס של המערכת במניעת
5 יצירת עומס-יתר בבית-המשפט המחוזי. אולם בהעברתה של תובענה
6 מבית-משפט אחד אל רעהו, אחרי שכבר החל בה הדיון, כרוכות עלויות
7 מערכת לא מבוטלות. עלויות שכאלה כרוכות גם בעצם הדיון בבקשה
8 להעברה. בעלויות אלה אין תוחלת בשל היעדר חשש מפני השלכות
9 המשך הדיון בבית-המשפט המחוזי. והתוצאה היא: בית-המשפט
10 המחוזי אינו רשאי להעביר את הדיון לבית-משפט השלום – גם לאחר
11 שתוקן סכום התביעה".

12
13 לדעתי, ההלכה שנקבעה בבית המשפט העליון כמפורט לעיל לא יועדה, מלכתחילה, למקרים כגון זה
14 שלפני, משום ששני הנימוקים העיקריים עליהם מבוססת ההלכה [עלויות ויעילות - "התחלת הדיון
15 בתובענה], אינם מתקיימים כאן, להבדיל מהמקרים המאוזכרים על ידי הנתבעות, דוגמת עניין רובין
16 הנ"ל, במקרה שלפני, משלא שולמה אגרת בית המשפט הנדרשת, ההליך למעשה טרם בא אל העולם
17 ולא ניתן לראות בתביעה כתביעה שבית משפט זה רכש סמכות לדון בה מלכתחילה. היינו: אין מדובר
18 בהליך שבמהלך ניהולו חלו התפתחויות בנוגע לסכום התביעה, אלא בהליך שמלכתחילה ובוודאי לא
19 כתביעה "שכבר החל בה הדיון". לא שולמה עבורו אגרת פתיחת ההליך הנדרשת, ולמעשה טרם נולד
20 וטרם קנה סמכות להידון בבית המשפט המחוזי.

21
22 יושם אל לב כי העברת הדיון לבית המשפט השלום יש בה כדי לחסוך עלויות – הן עבור הצדדים והן
23 עבור המערכת המשפטית – שכן ההנחה היא שניהול הליך בבית המשפט המחוזי הינו "יקר" יותר,
24 לקופה הציבורית, מניהול הליך בבית משפט השלום, וגם לכך יש ליתן את המשקל המתחייב בנסיבות
25 העניין.

26
27 כל תוצאה אחרת, לפיה התובענה דינה להישאר בבית המשפט המחוזי, עלולה להוביל לכך שבידי
28 תובעים המעוניינים לקדם את עניינם מהר יותר על פני תיקים אחרים, תיוותר הזכות לבחור את
29 הפורום המתאים להם, מתוך הנחה כי תיקים בבית המשפט המחוזי נשמעים מהר יותר מאשר תיקים
30 הנפתחים בבית משפט השלום. וכך, לאחר שיגישו תביעה בסכום העולה על סמכותו של בית משפט
31 השלום, ועוד בטרם ישלמו את האגרה המתחייבת, יגישו באופן מיידי בקשה לתיקון כתב התביעה,
32 ביודעם כי "נתפסו" בסמכותו של בית המשפט המחוזי, והכל כדי לקדם את עניינם על חשבון תיקים
33 המוגשים לערכאה המוסמכת מלכתחילה. לתוצאה שכזו לא אוכל לתת את ידי.

בית משפט המחוזי בנצרת

מס' בקשה: 12

בפני כב' השופט עאטף עיילבוני
ת"א 10-11-39287 סוויסה נ' סונול ישראל בעמ ואח'

1 על יסוד כל האמור לעיל, נדחית הבקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 9/3/11 להורות על העברת התיק
2 לבית משפט השלום בנצרת.

3

4

המזכירות תטפל בהעברת התיק לבית משפט השלום.

5

6 באשר לעניין ההוצאות, שאלה זו תידון ותוכרע על ידי בית משפט השלום במסגרת פסק דינו, או בכל
7 דרך או זמן אחרים כפי שיורה בית משפט השלום.

8

9

ניתנה היום, י"ח אדר ב תשע"א, 24 מרץ 2011, בהעדר הצדדים.

10

11

עאטף עיילבוני, שופט